

Звіт
директора Гулівецького ліцею Білогірської селищної ради за 2021/2022
навчальний рік та перспективи діяльності закладу в 2022/2023 навчальному
році

Ось і добіг до кінця складний, тривожний 2021/2022 навчальний рік. Рік, який змусив змінити наші плани, проте об'єднав усіх учасників освітнього процесу Гулівецького ліцею Білогірської селищної ради, які разом навчались, працювали, допомагали, волонтерили, підтримували і гідно вистояли на освітньому фронті заради єдиної мети – перемоги над російським окупантом.

А розпочинався зобов'язкової вакцинації працівників ліцею з надмірною тривогою та великою роботою щодо дотримання всіма учасниками освітнього процесу протиепідемічних вимог проти Covid-19 .

Вірус впродовж року нас усіх чомусь навчив. Адже ми змушені були організувати освітній процес дистанційно на платформі Google-meet з використанням мобільного додатку Viber.

Основна діяльність закладу освіти спрямована на створення умов для реалізації державної політики в сфері освіти, виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», а також нормативних документів, що регламентують діяльність закладу: Статуту ліцею (нова редакція), стратегії та перспективного плану розвитку закладу освіти, наскрізної освітньої програми на 2021/2022 навчальний рік знавчальними планами, річного плану роботи ліцею, правил внутрішнього розпорядку, положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, правил поведінки учнів та ін.

Кількість учнів у закладі освіти станом на початок 2021/2022 н.р. – 106: в тому числі в 1-4 кл. – 41 учень, 5-9 кл. – 45 учнів; 10-11 - 20 учнів; кількість класів – 11. Середня наповнюваність – 9,6.

Освітнє середовище

Освітній процес у Гулівецькому ліцеї Білогірської селищної ради розпочався відповідно до структури навчального року з 01 вересня 2021 року та тривав по 6 червня 2022 року. Навчальні заняття організовані відповідно до розкладу занять, затвердженого директором освітнього закладу та семестровою системою: I семестр тривав з 01 вересня 2021 року по 31 грудня 2021 року; II семестр з 10 січня по 06 червня 2022 року.

Однією з важливих умов для освітнього процесу є безпечне та комфортне освітнє середовище. Освітнє середовище закладу є безпечним та комфортним для учасників освітнього процесу. Ми постійно працюємо над його оновленням та покращенням.

Проте в закладі освіти залишається проблематичним облаштування території з урахуванням доступності та універсального дизайну. На другий поверх практично не можуть потрапити дорослі і діти з обмеженими фізичними можливостями.

Територія закладу огорожена, убезпечена від доступу стороннього автотранспорту. Територія закладу є достатньо озелененою.

В навчальних приміщеннях закладу на початок навчального року здійснено ремонт. Кімнати оснащено меблями, в тому числі, в початковій школі, одномісними

партами, комп'ютерною технікою – ноутбуком для вчителя, кольоровим принтером. Придбано дидактичний матеріал для 1 класу.

Облаштування приміщень закладу не становить загрози травмування учнів та працівників (неслизька підлога, належним чином встановлені меблі у навчальних кабінетах, не загромаджені коридори, сходові клітини та рекреація).

Режим прибирання забезпечує чистоту та охайність місць спільного користування, коридорів та навчальних приміщень, спортивної зали.

Заклад освіти дотримується режиму провітрювання, є графік провітрювання.

Утримання туалетних кімнат відповідає санітарним умовам. Приміщення для харчування відповідає санітарно-гігієнічним нормам. В приміщенні для приготування їжі дотримуються режиму зберігання продуктів та готових страв.

Заклад освіти підключений до високошвидкісного інтернету, що значно покращує освітній процес у школі і дозволяє використовувати всі можливості глобальної мережі Інтернет.

З розвитком глобальної мережі Інтернет школа отримала необмежені можливості представити себе, свій колектив та його досягнення далеко за межами свого регіону. Одночасно з'явилася можливість отримувати додаткову інформацію про навчальні заклади України та зарубіжжя, переймати їх досвід для покращення якості освітніх послуг.

Однак, мережа Інтернет є доступною не в усіх кабінетах школи. У фойє закладу, зонах рекреації, коридорах відкрита «гілка» безкоштовного WI-FI, яку учні використовують для пошуку необхідної інформації з власних гаджетів. Учні, які не мають можливості підготувати необхідну для навчання інформацію з використанням Інтернету дома, можуть це зробити у навчальному закладі з використанням власних гаджетів. Учні школи можуть кожного дня до 16.00 працювати в комп'ютерному класі, який підключений до мережі Інтернет.

Право громадян на доступну освіту реалізується шляхом запровадження різних форм навчання. У 2021/2022 н.р. за заявами батьків та висновками інклюзивно-ресурсного центру було організовано чотири інклюзивних класи. Організовано роботу з асистентами вчителів. На початок навчального року для учня з особливими освітніми потребами розроблено індивідуальну програму розвитку за участю батьків, класного керівника та вчителів предметників.

У закладі освіти тричі на рік відбувається засідання команди супроводу дітей з ООП щодо складання та доповнення індивідуальної програми розвитку дитини із залученням фахівців з інклюзивно-ресурсного центру. Проте проблемою залишається облаштування ресурсної кімнати для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Тому це є одним із основних пріоритетних напрямків роботи адміністрації закладу на наступний навчальний рік.

Цілеспрямована робота в закладі спрямована на запобігання жорстокості та насиллю в шкільному середовищі. У грудні проведено акцію «16 днів проти насильства», у січні для учнів 6-8 класів підготовлено виховну годину «Школа без булінгу». На сайті школи розміщено корисні матеріали щодо теми антибулінгу. У закладі затверджено «Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування), яке встановлює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування у відносинах між учасниками освітнього процесу.

У 2021/2022 навчальному році питання збереження життя і здоров'я учнів та запобігання випадкам дитячого травматизму розглядалося на засіданнях педагогічної ради, інструктивно-методичних нарадах при директорові, засіданнях шкільних методичних об'єднань класних керівників тощо.

У навчальному закладі наявна система профілактичної роботи з цих питань, яка включає в себе комплекси занять за розділами, які учні вивчають на уроках з «Основ здоров'я» та на годинах спілкування. Упродовж навчального року проводились Дні безпеки та інші заходи з питань запобігання різних видів дитячого травматизму згідно з планами виховної роботи. В навчальному закладі оформлені стенди з попередження дитячого травматизму. На кожному поверсі розташований план евакуації на випадок пожежі або інших стихійних лих. Стан роботи з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії під час освітнього процесу в школі у 2021/2022 навчальному році знаходився під щоденним контролем адміністрації школи.

У класних журналах 1-11-х класів були відведені окремі сторінки для бесід із правил дорожнього руху, правил протипожежної безпеки, з профілактики отруєння, правил безпеки при користуванні газом, правил безпеки з користування електроприладами, правил безпеки з вибухово небезпечними предметами, правил безпеки на воді та інші виховні заходи з попередження усіх видів дитячого травматизму.

Учителями проводилися інструктажі з безпеки життєдіяльності, що зафіксовано в окремих журналах на уроках фізичної культури, фізики, хімії, інформатики, біології, бесіди з попередження усіх видів дитячого травматизму перед виходом на осінні, зимові та літні канікули.

У 2022/2023 навчальному році педагогічному колективу необхідно продовжити систематичну роз'яснювальну роботу з питань попередження дитячого травматизму та контроль за поведінкою учнів на перервах та під час екскурсій, а сьогодні в умовах воєнного стану особливу увагу приділяти бесідам безпечної поведінки під час воєнного стану.

Протягом 2021-2022 навчального року системно здійснювався контроль за виконанням вимог щодо безпеки життєдіяльності учнів, дотримання правил дорожнього руху, технічної безпеки, протипожежної безпеки під час навчально-виховного процесу та в позаурочний час. У роботі з дітьми педагогічні працівники дотримувалися вимог законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу», комплексних заходів по школі щодо збереження життя та здоров'я учнів, запобігання травматизму серед учнів. Класні керівники вчасно проводили з учнями інструктажі з ТБ, заходи в рамках тематичних тижнів з безпеки життєдіяльності, щотижневі бесіди про збереження життя та здоров'я, про що робили записи встановленої форми в журналах з ТБ, планах класних керівників, класних журналах.

Питання безпеки життєдіяльності учнів під час навчально-виховного процесу та в побуті обговорювалися під час засідань педагогічних рад, на нарадах при директорі, на класних батьківських зборах.

Проведена соціальна паспортизація класів, школи. Складені і опрацьовані списки дітей-сиріт, дітей-інвалідів, дітей з багатодітних сімей, із малозабезпечених сімей, із неповних сімей, дітей учасників АТО. Складені списки дітей, яким надається безкоштовне харчування за кошти громади: учні 1-4-х класів, діти-сироти, діти-інваліди, діти з багатодітних сімей, діти з малозабезпечених сімей (за наявності відповідних довідок), діти учасників АТО, діти з ООП.

Класні керівники та вчителі постійно тримають під контролем своїх учнів. На кожному поверсі є чергові вчителі, класні керівники супроводжують та знаходяться разом з дітьми в їдальні. Володіють інформацією про місце знаходження дітей в позаурочний час, залучають до гурткової роботи, в разі потреби відвідують вдома, проводять індивідуальні бесіди з батьками та дітьми.

Головні завдання підготовки у сфері цивільного захисту школи у 2021/2022 навчальному році в основному виконані. У навчальному закладі були затверджені плани основних заходів підготовки цивільного захисту на 2021/2022 роки, уточнені Плани дій структурних підрозділів у режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного стану. Основні зусилля у розв'язанні питань ЦЗ спрямовувалися на організацію навчання учнів та постійного складу навчальних закладів згідно з чинними програмами ЦЗ, навчання їх правилам поведінки та основним способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, прийомам надання першої допомоги тощо. Підготовка з цивільного захисту учнів школи проводилася під час вивчення курсів «Основ здоров'я» у 4-9-х класах; предмета – Захист України у 10-11-х класах.

Важливим аспектом збереження здоров'я учнів є створення умов для раціонального збалансованого харчування дітей протягом часу перебування у закладі. Організація харчування учнів закладу регламентується законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах» (зі змінами та доповненнями, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України), іншими нормативними документами.

Гаряче харчування учнів відбувається згідно графіку у їдальні. Щоденний контроль за організацією харчування учнів 1-11 класів здійснюється медичною сестрою. Звільнення дітей пільгових категорії від сплати за харчування здійснюється відповідно до рішення Білогірської сесної ради

Навчальний заклад укомплектований штатом кухарів та підсобним робітником.

Необхідними складовими процесу організації харчування у закладі є:

- видання відповідних наказів;
- затвердження списку дітей пільгової категорії;
- відпрацювання режиму і графіка харчування дітей;
- приймання продуктів харчування і продовольчої сировини гарантованої якості;
- складання меню-розкладу;
- виготовлення страв;
- проведення реалізації готових страв;
- ведення обліку дітей, які отримують безкоштовне гаряче харчування, а також гаряче харчування за кошти батьків;

- контроль за харчуванням з боку адміністрації, класних керівників, батьків учнів;
- інформування батьків під час проведення батьківських зборів про організацію харчування дітей у закладі.

Продукти харчування та продовольча сировина надходять до навчального закладу разом із супровідними документами, які свідчать про їх походження та якість (накладні, сертифікати відповідності, висновки санітарно-епідеміологічного експертизи). Облік дітей, охоплених безкоштовним харчуванням здійснюється класними керівниками.

В шкільній їдальні не допускається використання продуктів харчування без відповідного сертифікату якості; реалізація страв та виробів, продуктів харчування, які не допускаються в дитячому харчуванні, використання обладнання та інвентарю не за призначенням.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Згідно з річним планом роботи освітнього закладу на 2021/2022 навчальний рік адміністрацією закладу було проведено аналіз досягнень учнів 1-4, 5-11-х класів за 2021/2022 навчальний рік.

За підсумками аналізу навчальних досягнень 2021/2022 навчального року із 109 учнів 1-11 класів:

- учні 1-4 класів оцінені вербально і оформлені свідоцтва досягнень;
- учнів 5-11 класів переведено на наступний рік навчання;

Проаналізувавши стан успішності учнів окремо по класах, робимо висновок, що в кожному класі є резерв учнів, які б могли досягти свого основного рівня.

17 учнів у навчальному закладі навчається на початковому рівні. Цей показник викликає занепокоєння серед адміністрації та педагогічних працівників закладу. Дане питання розглядалося на нараді при директорові й на засіданнях методичних об'єднань, з'ясовувались причини слабкої успішності учнів. Серед них були названі такі:

- значна кількість навчальних занять в дистанційному форматі, учні не відвідували усі уроки

Одним із шляхів поліпшення якості освіти, виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання й мобільності в умовах сучасного суспільства є впровадження вивчення профільних предметів в старшій школі.

Середня наповнюваність класів у 2021-2022 навчальному році становить 9 учнів. Основними заходами зі збереження контингенту учнів у 2021/2022 навчальному році були:

- організація обліку дітей та підлітків на території обслуговування;
- спільна робота з ДНЗ;
- контроль відвідування учнями навчальних занять;
- організація навчання за інклюзивною формою;
- індивідуальна робота з учнями та батьками;
- надання закладом якісної освіти.

Основними напрямками роботи щодо забезпечення соціальної підтримки дітей пільгових категорій є виявлення, облік і створення умов для їхнього навчання, виховання й розвитку.

У 2021-2022 н. р. значна увага приділялася роботі з обдарованими дітьми. Ефективною формою роботи для реалізації, утвердження своїх здібностей є предметні олімпіади та конкурси.

У закладі значна увага приділяється національно-патріотичному вихованню підростаючого покоління, розвитку творчої особистості кожного учня.

ОЦІНКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Протягом 2021-2022 навчального року педагогічні працівники закладу працювали над загальношкільною науково-методичною проблемою у наступних методичних об'єднаннях:

- початкових класів;
- класних керівників.

Аналіз роботи методичних об'єднань засвідчує, що основну увагу вчителі приділяли підвищенню фахової майстерності, розвитку власної творчої особистості, спільному вирішенню завдань, поставлених методичними об'єднаннями щодо втілення сучасних інновацій та педагогічних технологій, сприяли творчому підходу до реалізації ідей програм з кожного предмета на забезпечення, засвоєння й використання найбільш раціональних методів і прийомів навчання та виховання школярів. На засіданнях методичних об'єднань розглядалися, зокрема, такі питання:

- виконання Державних стандартів освіти;
- вивчення й реалізація основних положень нормативних і директивних документів про освіту;
- опрацювання методичних рекомендацій щодо вивчення базових дисциплін у 2021-2022 навчальному році;
- формування предметних компетентностей в учнів;
- робота з творчо обдарованою молоддю, залучення до участі в різноманітних конкурсах, олімпіадах

Педагоги закладу освіти є активними членами вебспільноти освітян, працюючи на таких платформах, як «Всеосвіта», «На урок».

Питання методичної роботи з педагогічними кадрами, удосконалення професійної майстерності були предметом обговорення на засіданнях педагогічних рад, адміністративних нарад, нарад при директорі.

Аналіз підсумків навчального року дає підстави зробити висновки, що порівняно з минулим навчальним роком зріс рівень фахової майстерності педагогів. Педагогічний колектив школи в процесі своєї діяльності реалізував мету виховання, навчання та розвитку дітей, поставлену на початку навчального року.

Разом з тим в організації методичної роботи багато не вирішених проблем, суттєвих недоліків:

- недостатньо налагоджене взаємовідвідування уроків учителями;
- кожне методичне об'єднання автономне у своїй роботі й практично не пов'язане з роботою інших методичних об'єднань;
- педагоги залишаються інертними до публікацій методичних розробок у фахових виданнях;
- потребує покращення робота по залученню вчителів до участі у обласному конкурсі «Учитель року».

Виховна робота

В основу організації системи виховної роботи навчального закладу покладено Програму «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів», Концепцію національно-патріотичного виховання учнівської молоді, взаємодію МАН, учнівського самоврядування.

Протягом 2021-2022 н.р. класними керівниками, педагогом-організатором виховна робота проводилася як очно так і онлайн, на платформах CLASSROOM, Viber. На позакласних заходах класні керівники виховують національну самосвідомість, патріотизм, формують фізичну та екологічну культуру, здоровий спосіб життя та створюють умови для розвитку творчої особистості (ранки, виставки малюнків, тематичні тижні, відзначення пам'ятних дат).

Із метою формування почуття патріотизму у підростаючого покоління, поглиблення знань дітей з історії рідного краю, залучення учнівської молоді до краєзнавчої та пошуково-дослідницької роботи, у закладі склалася і діє система національно-патріотичного виховання учнів.

Проведено заходи до Дня українського козацтва та Дня захисника України.

З метою відзначення Дня Гідності і Свободи в закладі було проведено тематичні виховні заходи, учні переглянули документальні фільми про події на Майдані.

З метою гідного вшанування пам'яті жертв геноциду українського народу в роки голодомору 1932-1933 років, було проведено виховні заходи, інформаційні години та підготовлені інформаційні дописи.

У День української писемності та мови, вчителі залучилися до активної участі в написанні диктанту національної єдності.

Проведено заходи до Дня святого Миколая, Новорічних свят, Різдва зірка що також сприяє вихованню ціннісного ставлення до родини, людей, виховує доброту, людяність.

До дня Соборності України були проведені виховні заходи: «Одна єдина, соборна Україна».

Усю виховну роботу колектив спрямовував на те, щоб допомогти дітям розкрити свої творчі здібності, позбавитися комплексів та страхів, порозумітися між собою, пізнати один одного краще.

УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Як керівник закладу освіти розумію, що якість освітньої діяльності неможлива без розуміння шляхів розвитку закладу освіти. Цілі розвитку та основні кроки задля їх досягнення формулюються у Концепції розвитку, що містить визначення цінностей, які сповідує заклад.

Тому у 2021-2022 навчальному році адміністрація закладу освіти разом із педагогами закладу та експертними групами працює над створенням Стратегії

розвитку на 2022-2027 роки для удосконалення якості освітніх послуг, які надає заклад, вироблення освітньої та наукової стратегії з урахуванням якісних змін у державі.

Протягом 2021-2022 н. р. заклад освіти працював за освітньою програмою (погоджено педагогічною радою, протокол №1 від 28.08.2021 року), складеною відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I-III ступенів, яка враховувала профільність навчання, побажання учнів та батьків.

Освітня програма для 1-4 класу розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти на основі типової освітньої програми для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко.

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405:

Освітня програма III ступеня розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408.

Реалізація інваріантної та варіативної складових навчального плану здійснювалась за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Варіативна частина робочого навчального плану в 2021/2022 н. р. була спланована на врахування побажання учнів, запитів батьків, кадрове та навчально-методичне забезпечення. Години варіативної складової використані для посилення вивчення предметів.

У 2021-2022 навчальному році навчальний заклад працював за річним планом, затвердженим за засіданні педагогічної ради № 1 від 26.08.2021 року, що включав розділи із управлінської діяльності, навчально-виховної, навчально-методичної та виховної робіт, контрольної-аналітичної та фінансово-господарської діяльності закладу.

Річний план роблений відповідно до Стратегії розвитку та освітньої програми, є основним робочим документом для організації повсякденної діяльності закладу освіти впродовж навчального року та передбачає реалізацію чотирьох основних напрямків роботи внутрішньої системи забезпечення якості освіти, а саме щодо освітнього середовища, системи оцінювання освітньої діяльності учнів, системи педагогічної та управлінської діяльності.

Для здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності у закладі освіти розроблена внутрішня система забезпечення якості освіти (протокол засідання педагогічної ради №1 від 30.08.2019 року), що включає критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників та

здобувачів освіти, управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти, систему та механізм забезпечення академічної доброчесності, інклюзивного навчання тощо.

Проте повинна визнати, що моніторинг освітньої діяльності протягом 2021-2022 року здійснювався лише частково, що певною мірою пов'язано із карантинними обмеженнями та введенням воєнного стану. Цього навчального року адміністрацією навчального закладу здійснювалося вивчення системи роботи лише вчителів, що атестувалися (3 педагоги), протягом навчального року вивчався стан ведення класних журналів, щоденників, здійснювалася перевірка ведення зошитів з української мови, з англійської мови, з математики.

За період 2021-2022 навчального року заклад отримав за державні кошти:

Для наших наймолодших школярів, першокласників, було придбано нові шкільні меблі.

Індивідуальні засоби захисту (маски, резинові рукавиці), дезінфікуючі засоби, рідке мило тощо.

Хочу зазначити, що школа працює в режимі стабільності, ліміти на використання енерго- та водопостачання не перевищено. Проте, на сьогодні залишається багато нагальних проблем, які необхідно вирішити.

Адміністрація закладу постійно вивчає потреби учнів та працівників, готує і доводить до відома засновника запити для задоволення потреб закладу освіти та відстежує їх реалізацію.

Кадрова політика закладу спрямована на забезпечення закладу освіти кваліфікованими педагогічними та іншими працівниками. Протягом 2021-2022 н. р. заклад освіти був забезпечений кадрами на 100% (18 педагогів, з них 4- асистенти вчителя, 1 – педагог-організатор).

На даний час вакантними вакантні посади відсутні

Рівень педагогічної майстерності

«Вищу категорію (14 розряд) - 10 педагогів (55,6%)

I категорію (13 розряд) - 5 педагогів (27,8%)

Спеціаліст (11 розряд) - 2 педагоги (11,1%)

Молодший спеціаліст (10 розряд) – 1 педагог (5,5%)

Звання «Старший вчитель» -2 педагоги

Адміністрація навчального закладу сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розроблений перспективний план підвищення кваліфікації та план підвищення кваліфікації на рік. Педагоги закладу освіти є активними членами вебспільноти освітян, працюючи на таких платформах, як «Всеосвіта», «На урок», «Едера» тощо, де проходять курси, беруть участь у семінарах та конференціях.

Як директор школи у роботі з працівниками дотримуються партнерського стилю керівництва. Проблеми обговорюються й виробляються різні варіанти рішення, з них обирається найбільш оптимальний, затверджується і в подальшому здійснюється. Основними формами спілкування є наради, індивідуальні бесіди, інформування. Контроль здійснюється не заради пошуку винних, а заради позитивного кінцевого результату. На моє переконання, завдяки такому стилю

керівництва у школі залишається мінімум агресивності, наявне творче вирішення справ; переважають такі методи керівництва як порада, особистий приклад, похвала; ставлення до людей – шанобливе, вимогливість поєднується із справедливістю, спілкування ввічливе, поважливе, рідко з наказом. У зв'язку з цим я надаю колегам більше самостійності, відповідно їхній кваліфікації і характеру роботи, створюю необхідні умови для самореалізації. У кожному зі своїх підлеглих бачу, насамперед, особистість у всьому розмаїтті її людських якостей і властивостей.

Висловлюю щирі подяки за співпрацю: учням – за бажання вчитися, учителям — за творчість, за любов до своєї професії; батькам — за допомогу, розуміння, підтримку і сподіваюсь на подальшу плідну співпрацю; технічному персоналу за їх щоденну працю, за чистоту в навчальному закладі та на території школи.